

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

**Α Π Ο Φ Α Σ Η
129/2025**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 6.5.2025 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρύλια, Πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, Αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση από τον ραδιοφωνικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «ΣΤΟ ΝΗΣΙ 99 FM» Νομού Λέσβου, ιδιοκτησίας της επιχείρησης με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ», της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας αναφορικά με διατάξεις περί: α) προστασίας της προσωπικότητας φυσικού προσώπου (τιμής, υπόληψης), β) αδιάκριτης παρέμβασης σε προσωπικό πόνο και πένθος και γ) παράβασης του άρθρου 11 παρ. 3 του ΠΔ 77/2003, κατά τη διάρκεια της εκπομπής με τον τίτλο «Η ώρα του πολίτη», που μεταδόθηκε από τον εν λόγω σταθμό στις 13.12.2021. Η υπόθεση εξετάζεται κατόπιν της με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 6749/24.12.2021 καταγγελίας του Α1 .

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 49/8.3.2022 ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ροδόπη Μπυλιάρδη και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Χάρη Τσίγκου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 336/ΕΣ/7.4.2022 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η Νομικός υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1358/ΕΣ/11.9.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της ιδιοκτήτριας επιχείρησης του ως άνω ραδιοφωνικού σταθμού, παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Αντώνιος Πετρίδης. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο ο Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 26.5.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 3028/2.6.2025 υπόμνημα, κατόπιν αιτήματος (μέσω email και με ΑΠ ΕΣΡ 2739/20.5.2025) παράτασης της προθεσμίας κατάθεσης υπομνήματος έως την 2.6.2025, το οποίο έγινε δεκτό από την Πρόεδρο του ΕΣΡ.

Την 1.7.2025 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, Πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, Αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση το μέλος Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, ο οποίος δεν μετείχε στη συνεδρίαση της 6.5.2025 κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση του δικηγόρου της ιδιοκτήτριας του ραδιοφωνικού σταθμού επιχείρησης, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 6749/24.12.2021 καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 336/ΕΣ/7.4.2022 έκθεση καταγραφής πραγματικών περιστατικών του τμήματος προγράμματος που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ Ροδόπη Μπιλιαρδή, την με αριθμό πρωτοκόλλου 1358/ΕΣ/11.9.2024 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμων-νομικός Χάρις Τσίγκου, το με αριθμό πρωτοκόλλου 3028/2.6.2025 υπόμνημα της εγκαλουμένης, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως της 6.5.2025 και η δήλωσή του αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω

Εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος:

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων.
2. Με το άρθρο 3 παρ. 1, περ. β' του Ν. 2328/1995 τίθεται η γενική αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας κατά τη μετάδοση των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων και προβλέπεται ότι: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται».
3. Με το άρθρο 1 του ΠΔ/τος 77/2003 (ΦΕΚ Α' 75/28.3.2003) ορίζεται: «Οι κανόνες του παρόντος κώδικα ισχύουν για ειδησεογραφικές, δημοσιογραφικές και πολιτικές εκπομπές στη δημόσια και την ιδιωτική ραδιοφωνία και τηλεόραση. Στην έννοια της δημοσιογραφικής εκπομπής εμπίπτουν όλες οι εκπομπές λόγου, που έχουν ενημερωτικό χαρακτήρα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό που τους προσδίδεται από τον ραδιοφωνικό ή τον τηλεοπτικό φορέα. Στις ειδησεογραφικές εκπομπές εμπίπτουν τα δελτία ειδήσεων και στις πολιτικές εκπομπές εμπίπτουν εκείνες που έχουν αντικείμενο πολιτικά θέματα».
4. Περαιτέρω, με το άρθρο 2 παρ. 2 του ΠΔ/τος 77/2003 προβλέπεται: «ο δημοσιογράφος υπερασπίζεται την ελευθερία της έκφρασης και, στο πλαίσιο της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, έχει το δικαίωμα, να μεταδίδει ανεμπόδιστα πληροφορίες και σχόλια για να εξασφαλίσει την ενημέρωση της κοινής γνώμης».

5. Αναφορικά με τον τρόπο μετάδοσης των πάσης φύσεως γεγονότων, με το άρθρο 5 παρ. 1 του ΠΔ/τος 77/2003 ορίζεται: «Η μετάδοση των γεγονότων πρέπει να είναι αληθής, ακριβής και όσο είναι δυνατό πλήρης. Τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και αίσθημα ευθύνης, ώστε να μην δημιουργούν υπέρμετρη ελπίδα, σύγχυση ή πανικό στο κοινό».
6. Με το άρθρο 7 παρ. 1 του ΠΔ/τος 77/2003 προβλέπεται η υποχρέωση σεβασμού του προσωπικού πόνου (ή πένθους) προσώπων που αναφέρονται ή παρουσιάζονται σε ορισμένη εκπομπή: «Πρέπει να αποφεύγεται κάθε αδιάκριτη παρέμβαση σε προσωπικό πόνο ή πένθος και ιδίως να αποφεύγεται η παρουσίαση σκηνών ή ατόμων σε στιγμές πένθους, οδύνης, απόγνωσης ή αγανάκτησης».
7. Με το άρθρο 8 παρ. 1, εδ. α' και β' του ΠΔ/τος 77/2003 προβλέπεται: «Δεν πρέπει να μεταδίδονται πληροφορίες που δεν έχουν ελεγχθεί. Η συλλογή στοιχείων και πληροφοριών πρέπει να γίνεται με θεμιτά μέσα».
8. Με το άρθρο 9 παρ. 2 του ΠΔ/τος 77/2003 προβλέπονται ειδικότερες ρυθμίσεις προστασίας της προσωπικότητας για τα πρόσωπα που εμφανίζονται ή αναφέρονται σε ορισμένη εκπομπή: «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους. Η άσκηση κριτικής δεν είναι ασυμβίβαστη με το σεβασμό των δικαιωμάτων των εμφανιζομένων ή αναφερομένων προσώπων».
9. Με το άρθρο 11 παρ. 3 του ΠΔ/τος 77/2003 προβλέπεται: «Δεν αναφέρεται η καταδίκη προσώπου για ορισμένο έγκλημα μετά την έκτιση της ποινής του, παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος».
10. Τέλος, με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. β' του Ν. 2863/2000 ορίζεται: «Το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών, που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών», ενώ κατά την περ. ε' το ΕΣΡ «επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 4 του Ν. 2328/1995 όπως ισχύει και 12 και 15 παρ. 3 του Ν. 2644/1998».

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Την 13^η.12.2021 κατά τη διάρκεια της εκπομπής με τίτλο «Η ώρα του πολίτη» ο παρουσιαστής αναφέρθηκε αρχικώς στην παρουσία και τη δράση στην Β1 των μελών της ομάδας «Θεματοφύλακες του Συντάγματος» επικρίνοντας τις θέσεις τους ως αρνητών του κορωνοϊού και των εμβολίων, αλλά και τη δράση τους σε σχολεία του νησιού. Στη συνέχεια αναφέρθηκε, χωρίς να τον κατονομάσει, στον καταγγέλλοντα τον οποίο περιέγραψε ως κάτοικο της Μυτιλήνης, μέλος της ομάδας «Θεματοφύλακες του Συντάγματος», Περιέγραψε δε αναλυτικά τα στοιχεία της εγκληματικής ενέργειας και της καταδίκης του («.....»). Στη συνέχεια της εκπομπής και σε μεταγενέστερο χρόνο επανήλθε στο θέμα αυτό και συνέδεσε το ποινικό παρελθόν του καταγγέλλοντος, ήτοι την έκνομη συμπεριφορά του, με τη μεταγενέστερη ένταξή του σε ομάδα που λειτουργεί ως «θεματοφύλακας του νόμου» («Ακούσαμε για τη φοβερή αυτή περίπτωση του, ο οποίος (...) Στην περίπτωση αυτή ήταν περίπου επτά χρόνια και τώρα είναι έξω και είναι και αυτός «Θεματοφύλακας του Συντάγματος», θεματοφύλακας του νόμου και της κοινής νόμιμης Ηθικής δεν ξέρω, έτσι;»).

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, κρίνεται ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις, διότι η ενασχόληση της εκπομπής με το πρόσωπο του καταγγέλλοντος, χωρίς να τον κατονομάσει, δεν εμφανίζει στοιχεία μη ορθής, δίκαιης ή αξιοπρεπούς συμπεριφοράς έναντι του, πολλώ δε μάλλον δεν συνέτρεξε οιαδήποτε προσβολή της τιμής και της αξιοπρέπειάς του τα όσα παρουσιάστηκαν σχετικά με το πρόσωπό του. Επίσης δεν υπήρξε καμία αθέμιτη παρέμβαση σε προσωπικό πένθος η πόνο. Η από τον ίδιο

είχε λάβει χώρα πριν τη χρονική περίοδο της κρινόμενης εκπομπής, χρονικό διάστημα, που κατά τα ήθη και την κοινή πείρα, είναι αρκετά μακρύ ώστε να μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι ο καταγγέλλων και η οικογένειά του τελούσαν ακόμα σε πένθος για τον, ούτε ότι στα παιδιά του, που συμβιώνουν καθημερινά μαζί του και μεγαλώνουν στην κλειστή κοινωνία που γνωρίζει τα πάντα, προκλήθηκε αίφνης πόνος ειδικώς από τη σχετική δημοσιογραφική αναφορά στην προηγούμενη καταδίκη του πατέρα τους. Τέλος, η αναφορά στην τελεσίδικη καταδίκη του καταγγέλλοντος, για το συγκεκριμένης φύσης κακούργημά του, ήταν δικαιολογημένη λόγω δημοσίου συμφέροντος να δοθεί στην κοινή γνώμη μια πλήρης εικόνα για το πρόσωπο του καταγγέλλοντος, το οποίο την καλούσε δημοσίως να μην αναγνωρίζει τους νόμιμους θεσμούς και να ενταχθεί στους θεματοφύλακες του Συντάγματος, να μην εμβολιαστεί κ.λπ.

Επομένως πρέπει να απαλλαγεί η εγκαλουμένη επιχείρηση των σχετικών κατηγοριών

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Απαλλάσσει την εγκαλουμένη επιχείρηση με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ», ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΣΤΟ ΝΗΣΙ 99 FM» Νομού Λέσβου, από τις παραβάσεις που αφορούν: α) την προστασία της προσωπικότητας φυσικού προσώπου (τιμής, υπόληψης), β) την αδιάκριτη παρέμβαση σε προσωπικό πόνο και πένθος και γ) την παράβαση του άρθρου 11 παρ. 3 του ΠΔ 77/2003, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 1^η Ιουλίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 8^η Ιανουαρίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ